

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע

22 אוקטובר 2020
ד' חשוון תשפ"א

לציבור החקלאים שלום רב,

בהמשך למכתבנו מתאריך 4 באוקטובר 2020 לגבי עדכון תקנות הבוצה בספטמבר ע"י המשרד להגנת הסביבה - תקנות המים (מניעת זיהום מים) (שימוש בבוצה וסילוקה) (תיקון) התש"ף – 2020.

בעקבות העדכון, החל מתאריך ה- 1 בנובמבר 2020 חל איסור על יישום בוצה (כולל קומפוסט בוצה) בשטחים חקלאיים המשמשים לגידולים הניתנים להיאכל חי.

על פי ההגדרה בתקנות המעודכנות: "גידולים הניתנים להיאכל חיים" - גידולים חקלאיים שהחלקים שבהם הניתנים לאכילה בידי אדם נמצאים במגע ישיר עם הקרקע או בסמיכות קרובה אליה ואשר מקובל להשתמש בהם למאכל אדם גם בלא עיבוד תרמי, כגון בישול, אפייה או צלייה;"

רשימת הגידולים הנכללים באיסור גובשה ע"י משרד הבריאות בשיתוף עם משרד החקלאות והגנת הסביבה, ומובאת להלן:

אסור ליישם בוצה בגידולים הבאים:

- ירקות הגדלים מעל הקרקע כגון: פלפל, עגבנייה, מלפפון, פפריקה, קישואים, חסה, בצל ירוק, דלעת, דלורית, שעועית, אבטיח, מלון, אפונה, פטרוזיליה, כוסברה, נענע, כרוב, כרובית, ברוקולי
- ירקות הגדלים בקרקע כגון: גזר, צנון, בצל, בוטנים, סלק
- דשא לשווק לגינות

מוותר ליישם בוצה בגידולים הבאים:

- פירות הגדלים על עץ (כולל הדריס, נשירים, פירות טרופיים, אגוזים, שקדים)
- גידולים נוספים: חיטה, גרעיני חמנייה, ארטישוק, תירס, ענבים בהדליה, צבר, כותנה, תפוחי אדמה, בטטה
- חציל, פלפל בהדליה בו הפרי יהיה מעל 50 ס"מ מעל פני הקרקע. ירקות המגודלים בהדליה המבטיחה שמירת מרחק של 50 ס"מ לקרקע וכאשר גם הקטיף מבטיח כי ירק לא יהיה במגע עם הקרקע.

ניתן לפנות לממ"ר מליחות וקולחים או למדריכי שרות השדה המחוזיים בשאלות והבהרות נוספות.

בברכה,

ד"ר מאיה שניט-אורלנד
ממ"ר מליחות וקולחים
שרות שדה, שה"מ
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

העתקים:

חגי שניר, מנהל שה"מ, משרד החקלאות
מנהלי מחוזות משרד החקלאות
שמשון עומר, מנהל אגף בכיר ענפי הצומח, שה"מ